

Lähdeviite:

Niittymäki, S. (2016). Digitaalisuudesta apua kotihoitoon. *Hämeen Sanomat*, 25.11.2016, B5.

Digitaalisuudesta apua kotihoitoon

MIELIPIDEVIERAS

Seppo Niittymäki

seppo.niittymaki@hamk.fi

Hämeen ammattikorkeakoulu on mukana Tekesin ja EAKR:n osarahoittamassa hankkeessa Terveysteknologian toimiala liiketoimintana (Teli).

Teli-hankkeen tavoitteena on edistää suomalaisten terveysteknologiayritysten liiketoimintaedellytyksiä. Tähän pyritään tutkimaan alan ongelmakohtia ja liiketoiminnan arvoketjua eri osapuolten näkökulmista.

Hankkeessa on mukana 10 yritystä, Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymä (FSHKY) ja Hämeenlinnan kaupunki.

HAMK KESKITTYY kotihoidossa

käytettävien laitteiden ja järjestelmien pilotointiin.

Pilotoinnin avulla selvitetään laitteiden ja järjestelmien käytettävyyteen liittyviä mahdollisuuksia ja ongelmia ottaen huomioon erilaiset asiakasrajapinnat, jotka sosiaali- ja terveysalalla ovat moninaiset: asiakas – laitteet ja järjestelmät sekä niitä toimittavat yritykset – omaiset – hoitajat – lääkärit – terveydenhuollon tietojärjestelmät.

Hamkin sairaanhoitaja- ja terveydenhoitajaopiskelijat raportoivat tulokset oppimistehtävinään.

PILOITAVINA on ollut useita laitteita ja järjestelmiä.

Esimerkiksi älykäs kukkatolppa havainnoi asiakkaan liikkeitä huoneistossa liiketunnistimien avulla ja ilmoittaa poikkeamista kotihoitoon ja/tai omaisille. Näin havaitaan kaatumiset kylpyhuoneessa, lieden jääminen päälle tai poistuminen huoneistosta epänormaaliin aikaan jne.

Lääkekello muistuttaa lääkkeen ottamisesta ohjeiden mukaan ja ilmoittaa kotihoitoon tai omaisille lääkkeen ottamatta jättämisestä.

Kokeiltavana on ollut myös mm. INR-tason pikamittari (ns. Marevan-taso), jolla mittaukset voidaan tehdä kotona, näön tarkkuuden, kontrastinäön ja näkökentän mittauslaite, jolla voidaan seurata muutoksia myös kotihoidossa, verenokerin ja ketoaineiden tallennusjärjestelmällä varustettu mittauslaite, sekä paikannusturvan

laitteita, joita voidaan käyttää jatkuvasti mm. suihkussa.

Pilotointien tulosten mukaan laitteistot ovat helposti käytettäviä.

Joitakin kehitettäviä asioita on löytynyt: lääkekellon muistutus-signaalin ääntä on voimistettu ja saatu uusia ideoita muistipelien toteutukseen.

Älykäs kukkatolppa havainnoi asiakkaan liikkeitä huoneistossa liiketunnistimien avulla ja ilmoittaa poikkeamista kotihoitoon ja/tai omaisille.

MUITA MAHDOLLISIA pilotoitavia laitteita ovat EKG:n mittauslaite, ihon poikkeamien tutkimuslaite (dermatoskooppi), kaatumisen tunnistava turvalattia, kääntövuode, puheäänien avulla ohjattavat laitteet, itsehoitoon soveltuva silmänpaineen mittari jne.

Laitteilla voidaan säästää useita lääkärikäyntejä ja ennen kaikkea parantaa arkisen elämän sujumista kotona.

KEHITETTÄVÄNÄ asiana on havaittu yhteinen tiedon palveluytely, jolla tehdyt mittaukset saataisiin suoraan terveystiedon tietojärjestel-

miin kuten Efficiaan, jolloin dokumentoitu tieto olisi kaikkien hoitohenkilöiden saatavilla jatkuvasti.

Tällä hetkellä laitteistojen tiedot välitetään erilaisilla sovelluksilla kuten iPhone, PC ja GSM-puhelimet.

Projekti toteutetaan Hamkin Älykkäät palvelut -tutkimusyksikössä, jonka johtajana toimii Vesa Salminen.

Tutkimuspäällikkönä on Seppo Niittymäki ja KV-asiantuntijana Marina Weck. Hyvinvointialan asiantuntijoina toimivat Päivi Sanerma, Anna-Maija Huhdanperä-Ketonen, Piiku Pakkanen ja Eeva-Liisa Breilin.

Hämeenlinnan kotihoidossa yhteistyökumppaneina ovat Satu Ala-Kokko ja Maria Mantere. FSHKY:n edustajana on Annukka Kuismin.

SITRAN MUKAAN hyvinvointialan kustannuspyramidi pitäisi kääntää ylösalaisin, niin että valtaosa kuluista kertyisi oma-, etä- ja kotihoitosta ja vain pienempi osa ns. perinteisestä laitoshoidosta.

Älykkäät palvelut -tutkimusyksikkö keskittyy jatkossa kotihoiton uusien laitteistojen ja yhteisen palveluytelyn käyttöönnottoon, mikä edesauttaa mainitun tavoitteen saavuttamista.

Kirjoittaja toimii yliopettajana Hämeen ammattikorkeakoulun Älykkäät palvelut -tutkimusyksikössä.